

Uttalande av Justitia et Pax med anledning av pågående krig i Ukraina

Vi förfasas alla över det övergrepp som i dessa dagar genomförs mot Ukraina och alla dess innevånare. Våra tankar och böner går till alla de människor som direkt eller indirekt är utsatta för våldet och orättvisorna, och av allt det som närmast oundvikligt följer i krigets spår.

Allra först går våra tankar till dem som befinner sig under beskjutning och under hot. Dessa människor har att bära ett lidande som orsakas av andra. Vår uppgift är att ge dem allt det stöd, och det skydd som vi förmår, och att inte vara rädda att dela de bördor som genom denna terror läggs på dem.

Vi tänker också på de människor som kunnat ta sig i väg ifrån de platser där övergrepp pågår. De lider med dem som är kvar. De lider av att inte kunna göra någonting åt vad som händer. Deras tankar och hjärtan är många gånger kvar hos de kära som omedelbart drabbas, samtidigt som de måste göra någonting av sin dag idag. Vår respekt gentemot dem är att bejaka dem såsom de är, i sina lidanden, att söka dela deras bördor, och att bereda plats för dem att leva sina liv ibland oss.

Vi tänker vidare på dem som skickas ut i striderna. De har alla, var och en, sin bakgrund. Några tror på vad de måste göra, och det gäller förstås för dem som försvarar sig och sin frihet mot angriparna, andra är tvingade eller motiverade av falska förespeglingar, vilket förmodligen gäller för många bland angriparna, åter andra drivs av en rädsla exempelvis för vad som skall hända om de faller i motståndarens våld. Rädsla finns i alla former, och en av de vanligaste ackompanjatorerna är kränkningar – både att man känner sig förorättad, och att man inte ser sin nästa som en människa, vars värde och värdighet kommer av att hon också är skapad av Gud. Även dessa människor måste kunna se andra människor i ögonen, och kunna visa dem respekt.

Man brukar säga att krigets första offer är sanningen, och våra ledare, och kommunikatörer, har ett stort ansvar. Både människor och skapelsen kränks i spridandet av både rena felaktigheter och avsiktligt vilseledande information. Både i öst och väst finns exempel på hur styrande eller inflytelserika, om än med olika metoder, söker tysta dem som har en annan uppfattning, ser saker på ett annat sätt, har andra kunskaper eller erfarenheter, och etikettera dem, eller vad de har att säga, som desinformation – människor som man inte kan tala med, och uttryck som man inte skall behöva lyssna till.

Jesus Kristus har uppenbarat sig som vägen, sanningen och livet. De som leder oss in på dödens väg måste vända om, och vi måste alla lära oss att motstå både lögnen och halvsanningar. Den som står upp för sanningen, och mot förtrycket, behöver varken "sätta sig på" eller "underkasta sig" någon annan.

Under konflikter, och spända situationer, kommer människor att göra saker som de sedan knappast är stolta över. Några kommer att försöka glömma, andra att rättfärdiga, och åter andra att bittert ångra vad de varit med om. Ibland kan man be om förlåtelse. Ibland kan

man söka ge upprättelse gentemot den man kränkt. Ibland kanske man måste söka försoning på annat sätt. Var och en måste fullt ut ta ansvar för sina gärningar för att kunna komma till rätta med sig själva, liksom med dem som farit illa genom deras gärningar eller underlåtelser.

Bland de svåraste hindren för rättvisa och fred finner vi rädsla och revansch. Låt oss söka möjligheter att bygga upp i stället för att riva ned. Gud är slutligen den yttersta domaren för alla. Med den förvissningen och manade av den insikten, måste vi här och nu i stället göra allt vi kan för att lindra lidandet och dela bördorna utan att glömma att sann respekt kräver att var och en fullt ut, och inför alla berörda, måste ta ansvar för egna både gärningar och underlåtelser.

Låt oss be att sanningens ande må leda oss alla in på den hållbara fredens väg! Den som bygger på viljan att först och främst värna människans värde, och därmed ansvar, i allt.

Stockholm den 3 mars 2022

Stefan Herczfeld, generalsekreterare

P Thomas Idergard SJ

F Andrés Bernar, biskopsvikarie för evangelisation